

ZRÓB MIEJSCE!

scenariusz zajęć

Obserwujesz, że w Twoim miejscu zamieszkania jest dużo osób o innym niż polskie pochodzeniu kulturowym? Masz wrażenie, że mało wiesz o tym, kim są? Zastanawiasz się, jak odnajdują się w Polsce i czy Twoje miejsce zamieszkania jest przygotowane na włączenie tych osób w Waszą społeczność?

Jesteś nauczycielem/nauczycielką?

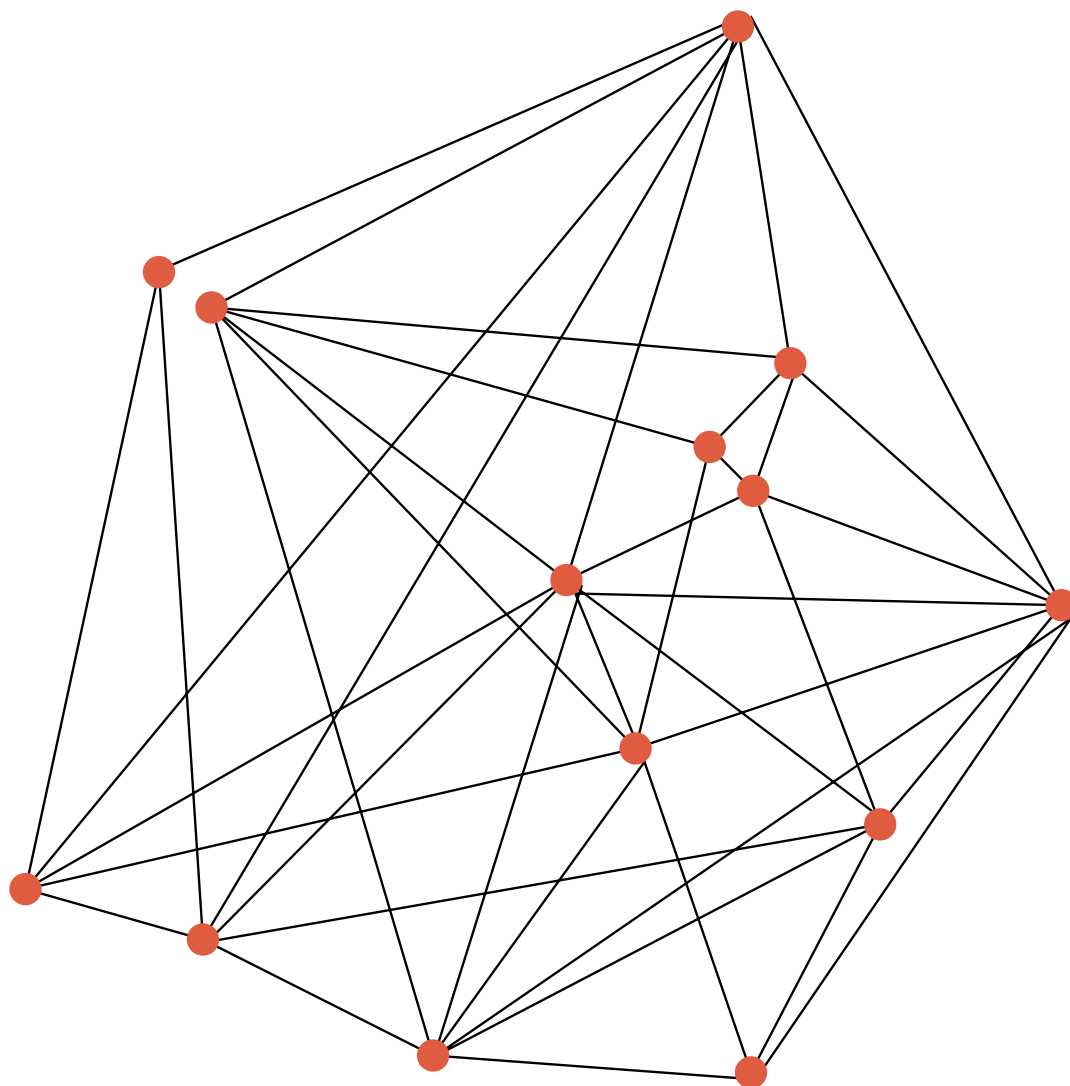
Animatorką kultury?

Bibliotekarką?

A może po prostu chcesz zacząć działać na rzecz swojej społeczności, sprawić, żeby była bardziej włączająca i otwarta na różnorodność?

Przygotowaliśmy dla Ciebie podcast, w którym dzielimy się dobrymi praktykami i dajemy kilka wskazówek do działania. Zachęcamy do wysłuchania go razem z Twoją klasą, grupą przyjaciół, aktywistek i aktywistów, z którymi działasz oraz do późniejszej dyskusji nad poniższymi tematami.

Proponujemy każdemu tematowi poświęcić oddzielne spotkanie.

I. MAPA

Niech każdy i każda z Was narysuje mapę swojej miejscowości pod kątem odnalezienia się w niej osoby nowoprzybyłej.

Zaznacz na swojej mapie najważniejsze miejsca z punktu widzenia osoby rozpoczynającej nowe życie w Twoim miejscu zamieszkania.

Z perspektywy osoby przeprowadzającej się tu z innego kraju, kręgu kulturowego, mówiącej innym językiem.

Zrób listę miejsc, których według Ciebie brakuje, aby zadomawianie się tu uczynić łatwiejszym i przyjemniejszym.

Jeśli jesteś osobą, która nie mieszka tu od urodzenia – zastanów się, jak wyglądała Twoja przeprowadzka do tego miejsca/miejscowości.

Co ułatwiło Ci start w nowym domu?

Gdzie poszłaś najpierw, w pierwszych dniach pobytu, jakie miejsca i instytucje były dla Ciebie ważne, a jakie pozwalały

Ci się lepiej odnaleźć w nowej przestrzeni?

Pomyśl też o szczegółach – co pozwalało Ci się lepiej poruszać po mieście, co utrudniało załatwianie spraw, przemieszczanie się, komunikację z mieszkańcami. Gdzie bywałaś najczęściej i dlaczego?

Kto był dla Ciebie wsparciem?

Gdzie szukałaś odpoczynku?

Czego Ci najbardziej brakowało albo brakuje w miejscu, gdzie mieszkasz?

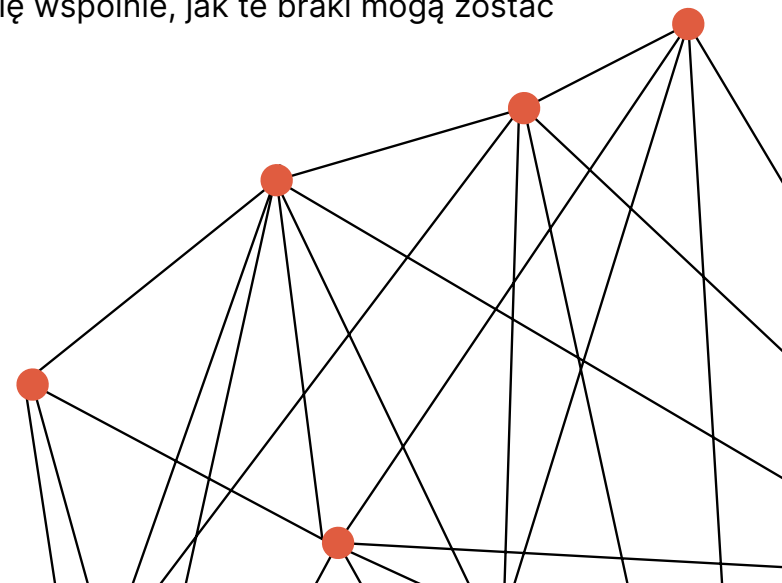
Co sprawiłoby, żebyś poczuł/a się tu lepiej?

Jeśli mieszkasz tu od zawsze, spróbuj wyobrazić sobie jak wyglądałaby Twoja przeprowadzka z innej miejscowości / z innego kraju. Co sprawiałoby Ci trudność, czego by brakowało, a co pomagało, żeby poczuć się jak w domu? Gdzie poszłabyś najpierw, gdzie potem?

Opowiedz o narysowanej mapie innym osobom z grupy. Wymieńcie się historiami, doświadczeniami i swoim punktem widzenia na Wasze miejsce zamieszkania.

Porównajcie swoje listy brakujących miejsc.

Zastanówcie się wspólnie, jak te braki mogą zostać wypełnione.

II. RESEARCH

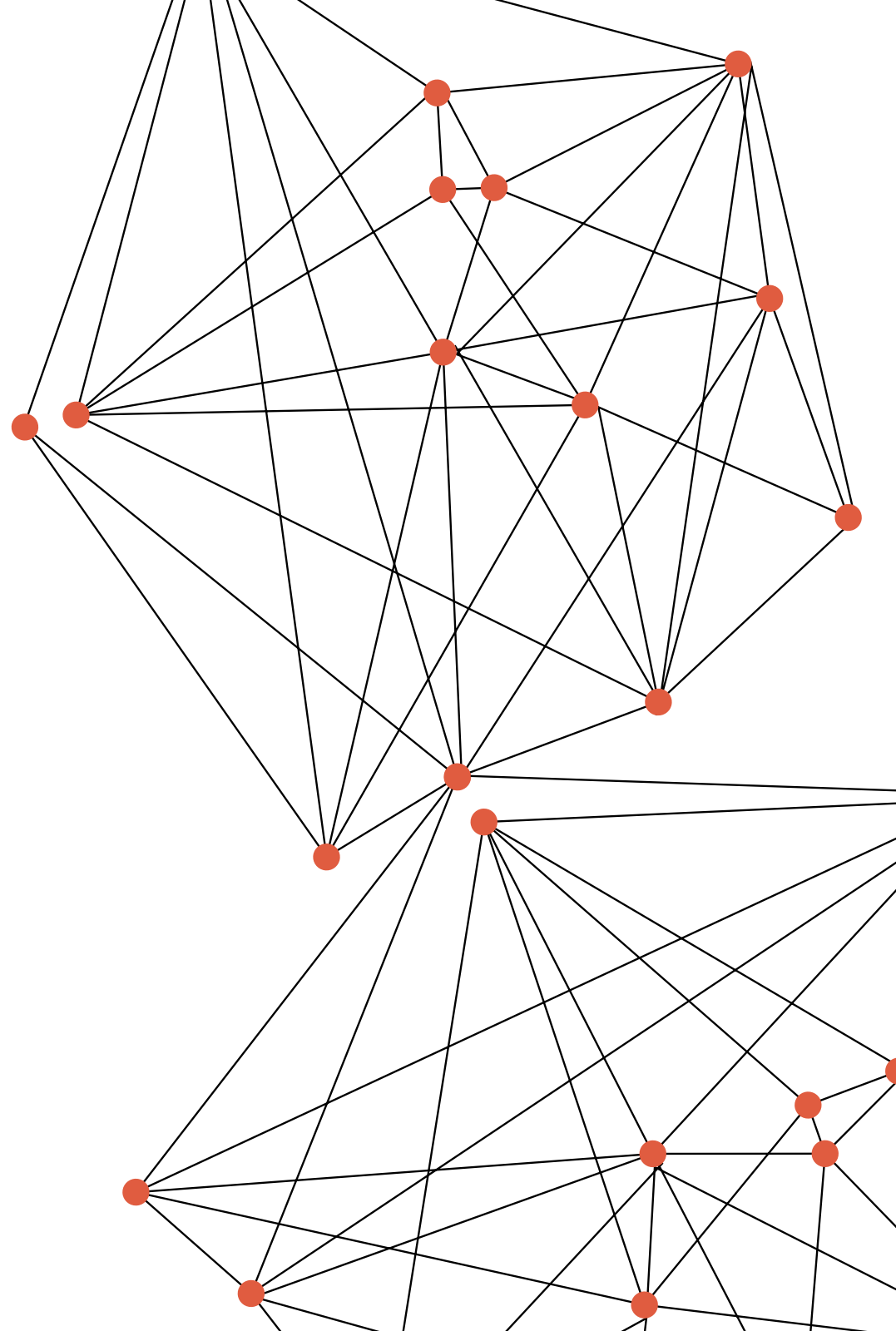
Poświęć trochę czasu na zorientowanie się, kto w Twoim miejscu zamieszkania działa na rzecz osób migranckich i uchodźczych, w jaki sposób to robi, w czym wspiera te osoby? Jakie są potrzeby grupy, z którą i dla której projektuję działanie? Postaw sobie pytanie: czy wiem, gdzie mogę spotkać osoby z którymi/ dla których chcę zorganizować inicjatywę? Kto może pomóc mi w kontaktach? Zachęcamy – zaznacz również te informacje na Twojej mapie.

Poszukaj partycypacyjnych projektów społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, artystycznych z innych miejscowości i krajów, które mogą stać się twoją inspiracją do działania.

Tu znajdziesz listę organizacji, które działają w Polsce na rzecz osób migranckich i uchodźczych oraz zakresy ich działań, zobacz, co i jak robią u siebie w miejscowościach:

<http://uchodzcy.info/kto-juz-dziala/>

Razem ze swoją grupą przedyskutujcie zebrane informacje i inspiracje.

III. NASZE MIEJSCE

Warto tworzyć miejsca spotkania przyjazne dla osób z różnych kultur, zarówno z pomocą organizacyjną stowarzyszeń, fundacji czy instytucji, jak i oddolnie i nieformalnie. Nieważne jak duża jest Wasza grupa, ważne, żeby osoby dobrze się w niej czuły niezależnie od tego, skąd są i jak długo mieszkają w Polsce, czy na jak długo zostaną. Możecie wspólnie gotować, tańczyć, śpiewać, pisać, opowiadać, tworzyć i robić mnóstwo innych rzeczy! Zebraliśmy dla Was kilka wskazówek, jak stworzyć takie miejsca, na co uważać i o czym pamiętać. Mamy nadzieję, że Wam się przydadzą! Przeczytajcie je wspólnie i przedyskutujcie:

Jak rozumiecie poszczególne wskazówki?

Czy się z nimi zgadzacie? Dlaczego tak/nie?

Co ze wspomnianych kwestii wydaje Wam się najtrudniejsze?

Czy z obecnymi zasobami i możliwościami jesteście / jesteście w stanie zorganizować wspólne miejsce?

1. Twórz miejsca spotkania, nie pomocy.
2. Wymieniaj się wiedzą, nie nauczaj.
3. Szanuj to, kim są osoby, z którymi pracujesz. Uchodźstwo może spotkać każdą i każdego. Pamiętaj, kim te osoby były jeszcze wczoraj.

4. Nie oczekuj, że osoby, z którymi pracujesz wpiszą się w Twoje wyobrażenia.
5. Bądź cierpliwa, daj przestrzeń i czas. Miej czas.
6. Staraj się porozumieć, ale miej zgodę na niezrozumienie i nieporozumienie.
7. Słuchaj. Pytaj o potrzeby, zasoby, talenty, możliwości i działaj wedle nich.
8. Bądź elastyczna, nie przywiązuj się na siłę do pomysłów. Zmieniaj rozwiązania, jeśli okaże się, że pojawiły się lepsze.
9. Szukaj wsparcia. Nie musisz wiedzieć wszystkiego, sprawdź, kto i jak może wesprzeć Twoje działania. Jeśli mierzysz się z jakąś trudnością – zwróć się z prośbą o wsparcie do kogoś, kto pracuje ze społecznościami migranckimi od lat.
10. Zbieraj sojuszników, wolontariuszki, współpracowników. Najlepiej o różnym pochodzeniu kulturowym. Łatwiej działać, jeśli nie jesteś sama i możesz spojrzeć na rzeczy z różnych perspektyw.
11. Solidaryzując się nie twórz podziałów. Uchodźcy i uchodźczynie mają różne pochodzenie, języki, kolor skóry, poglądy, wyznania czy orientację seksualną.
12. Dbaj o przestrzeń wielokulturową, zapraszaj do działań osoby różnej narodowości, w tym też pochodzenia polskiego. Twórz nasze wspólne miejsca.

IV. PROJEKT

Może masz już pomysł i chciałabyś działać, ale nie bardzo jeszcze wiesz, od czego zacząć. Dzięki wykorzystaniu narzędzi metody pracy projektowej może być łatwiej wystartować z pomysłem, doprecyzować go, przeanalizować i doszlifować. Narzędzia te pomogą przejść od pomysłu do realizacji działania. Dzięki nim sprawdzisz wstępnie to, czy faktycznie znasz potrzeby osób, do których kierujesz działanie i czy cel inicjatywy jest jasny.

Klarowne przedstawienie i rozpisanie pomysłu będzie też niezbędne, by znaleźć źródło finansowania – mając już opracowane konkretne zagadnienia i rozpisane punkty twojego pomysłu, w momencie, kiedy pojawi się np. konkurs, który umożliwi zdobycie środków na ich realizację – aplikowanie nie zajmie wiele czasu i nie przysporzy kłopotów. Odpowiedź na poniższe pytania pomoże uporządkować myśli i inspiracje, ułatwi opowiadanie o pomysle i o tym, co chcesz zmienić i dlaczego zmiana ta jest ważna.

CO CHCĘ ZMIENIĆ?

Zastanówmy się, czego brakuje - jakiego typu działań, inicjatyw. Jaki brak chcemy wypełnić? Może to brak miejsc wsparcia i spotkania dla osób migranckich? Może brak lekcji polskiego? Podstawowego wsparcia w tym, jak poruszać się po polskiej rzeczywistości? A może brak przestrzeni do rozwoju, bycia sobą, spotkania z osobami z lokalnej społeczności? Jaki problem mamy do rozwiązania i skąd w ogóle wiemy, że taki problem istnieje. Skąd wiemy, że potrzebna jest zmiana?

Z KIM I DLA KOGO?

Nasze działania kierujemy do określonej grupy osób – doprecyzujmy więc, kim są te osoby, z kim i dla kogo chcemy działać i co wiemy o tej grupie. Pomyślmy, czy faktycznie nasza idea projektu wynika z potrzeb i potencjałów tej grupy. Dlaczego to, co planujemy jest ważne dla osób z tej społeczności?

CEL DZIAŁANIA

Zanim zaczniemy rozpisywać pomysł powinniśmy wiedzieć po co i dlaczego to robimy? Co chcemy osiągnąć? Dlaczego właśnie to działanie jest ważne teraz? Dla nas i dla grupy, z którą jest realizowane i do której kierowane.

JAK POMAGAMY

Przemyślimy kwestię tego, jak to, co planujemy faktycznie zmieni rzeczywistość osób, które są w naszej grupie docelowej i w jaki sposób rozwiążemy określony wcześniej problem.

KOMPLEMENTARNOŚĆ

Czyli wzajemne uzupełnianie się - tego, co robimy, co robi nasza grupa czy organizacja oraz tego, co robią inne podmioty działające w podobnym zakresie, mające podobne cele i dotyczące tego samego problemu. Czy to, co planujemy jest uzupełnieniem tego, co robią inni? Czy jest nowatorskie - nikt tego do tej pory nie robił? W jaki sposób uzupełniamy działania już istniejące? I w końcu - jakie mamy możliwości współpracy np. z innymi organizacjami, osobami?

KOGO ZAANGAŻUJEMY DO REALIZACJI DZIAŁANIA

Pomyślimy, kto będzie realizować projekt razem z nami. Jakie my i inne zaangażowane osoby mają doświadczenie. Dlaczego sprawdzimy się w tym działaniu? Czy znamy osoby/grupy/organizacje, z którymi możemy skonsultować nasz pomysł i przebieg działania? Skąd zamierzamy czerpać wiedzę o problemie i z kim chcielibyśmy nawiązać współpracę?

CO BĘDZIE EFEKTEM?

Założmy, jaki rezultat działania będzie dla nas satysfakcjonujący. Jaką zmianę społeczną spowoduje nasz projekt? Czy i jakie stworzymy produkty? Postarajmy się wypisać zakładane rezultaty - zarówno miękkie (czyli zmiany postaw, zachowań, wiedzy, które zaszły na skutek działań projektu) jak i twarde (jasno zdefiniowane, policzalne efekty np. liczby godzin spotkań, szkoleń, warsztatów, nakład publikacji).

MIEJSCE CZYLI GDZIE DZIAŁAMY?

Doprecyzujmy miejsce naszego przyszłego działania - gdzie chcemy działać i dlaczego akurat tam? Czy potrzebujemy przestrzeń na działania - np. salę warsztatową, miejsce prezentacji wystawy lub debaty? Czy mamy dostęp do takiego miejsca i czy wiąże się ono z nawiązaniem z kimś współpracy? Zastanówmy się, jakie miejsce będzie najdogodniejsze dla naszej grupy docelowej? Jakie miejsce zapewni największe uczestnictwo w działaniu?

HARMONOGRAM

Już na samym początku dobrze opracować wstępny harmonogram działania. Po prostu – co, gdzie, kiedy. Realistycznie spójrzmy na zasoby i przestrzeń, jaką mamy my i osoby, z którymi będziemy działanie realizować. Ile czasu potrzebujemy na przygotowanie, promocję, organizację? Jaki będzie przebieg działania? Ile będzie trwało? Jaki czas przeznaczony na działanie zapewni jego dobre rezultaty?

BUDŻET

czyli koszty realizacji pomysłu i koszty jego obsługi. Budżet musi być logiczny, nie zawierać błędów rachunkowych i być ściśle związany z częścią merytoryczną - działaniami i rezultatami. Ile projekt będzie nas kosztować? Co możemy zorganizować bezkosztowo (np. użyczenie przez kogoś przestrzeni na działanie czy pożyczanie sprzętu), a co na pewno wymaga zdobycia środków finansowych?

DŁUGOFALOWOŚĆ

Zastanówmy się także nad przyszłością naszej inicjatywy. Czy będzie ona trwała? Czy jest możliwość, by ją dalej rozwijać? Co będzie potrzebne do rozwijania inicjatywy w przyszłości? Jak widzimy ciąg dalszy przygotowywanego działania?

MONITORING I EWALUACJA

czyli kwestia tego, jak zamierzamy monitorować rezultaty naszego działania? Jakie narzędzia ewaluacji planujemy? Spotkania z uczestnikami i uczestniczkami, rozmowy, ankiety.

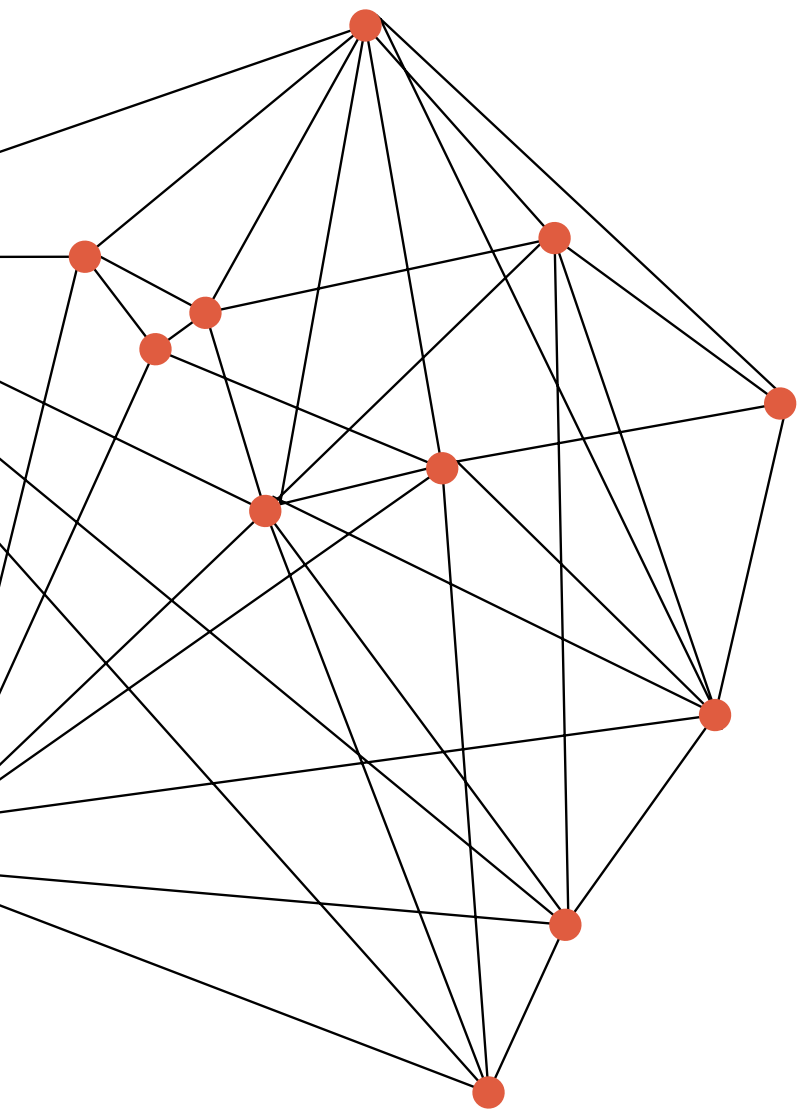
PROMOCJA I DOKUMENTACJA

czyli kolejne pytanie o narzędzia – jakie narzędzia komunikacji są nam potrzebne, by wypromować nasze działanie? Pomyślmy w jaki sposób chcielibyśmy opowiadać o tym, co się zadzieje, o naszej idei, jak zapewnić uczestnictwo w inicjatywie? Jakimi kanałami komunikacji najlepiej dotrzeć do naszej grupy docelowej? Weźmy też pod uwagę kwestię dokumentacji – jak będziemy dokumentować aktywności w ramach naszego działania? Do czego ta dokumentacja nam się przyda?

METODOLOGIA

Pomyślmy o metodzie pracy - jak będziemy pracować i jakich narzędzi używać? Dlaczego wybieramy akurat te narzędzia, w jakich innych kontekstach się one sprawdziły? Nie istnieje jedna, sprawdzona i uniwersalna metoda działania i nie każdą metodę da się przenieść w inne miejsce, do działań z inną grupą, w innej społeczności lokalnej. Może przyda nam się szkolenie / spotkanie z organizacją / osobą, której metody pracy są dla nas inspiracją.

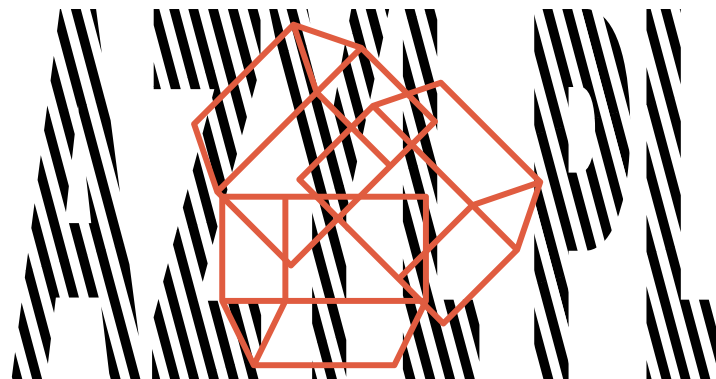

Szkoła o Migracji to działanie, które skierowaliśmy przede wszystkim do osób z mniejszych ośrodków miejskich, które chciały zacząć działać u siebie, w swoich miejscowościach, inicjować i rozwijać działania społeczne, kulturalne i edukacyjne, które dotyczą tematu migracji. Zaprosiliśmy osoby, które chcą tworzyć miejsca i momenty spotkania osób o różnym pochodzeniu kulturowym, z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa.

Szkoła o migracji Strefy WolnoSłowej powstała po to, by wesprzeć chętne osoby do tworzenia projektów, działań, wydarzeń i w ten sposób poszerzać rozumienie różnorodności, wiedzy o migracji, stwarzać wielokulturowe wspólnoty w różnych społecznościach.

Jeśli potrzebujesz wsparcia w organizacji wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych o migracji w swojej miejscowości bądź chcesz wziąć udział w kolejnej odsłonie Szkoły o migracji - skontaktuj się z nami! Zajrzyj na www.strefawolnoslowa.pl!

Zadanie jest realizowane w ramach konkursu regrantingowego projektu "I am European: Historie i fakty o migracjach na XXI wiek" finansowanego ze środków Unii Europejskiej. Centrum Edukacji Obywatelskiej pełni funkcję organizacji partnerskiej konsorcjum realizującego projekt oraz organizatora konkursu w Polsce. Tekst wyraża wyłącznie poglądy autorów i autorek i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej ani Centrum Edukacji Obywatelskiej.